

Eurosets voor TurboR

MSX Computer & Club Magazine nummer 63 - november 1993

Stefan Boer

Scanned, ocr'ed and converted to PDF by HansO, 2001

Heeft u een TurboR en ergert u zich aan de Japanse karakterset en het gemis van de dead key, of was dit de reden om geen turbo R aan te schaffen? Dan zijn uw problemen nu voorbij, want met deze tooi krijgt u een Europese karakterset en bijbehorende toetsenbordlayout.

"MSX of IBM karakterset voor turbo R" is de volledige titel van dit stukje software van MAD. In de 16 kB SRAM die normaal gesproken alleen door de interne software wordt gebruikt, wordt een speciale TSR gezet (geen MemMan TSR), die twee dingen doet. Ten eerste is er in alle schermen, zowel tekst als grafisch, een Europese karakterset. Ten tweede is de toetsenbordlayout aangepast, zodat de meeste tekens weer op hun 'vertrouwde' plek zitten, en er is een 'dead key'. Alle Europese computers hebben zo'n dead key of accenttoets waarmee het zeer eenvoudig is om klinkers met accenten als a, é, ï, ö in te typen. Voor de dead key wordt bij dit programma de toets naast de rechter shift gebruikt.

SRAM

Het programma wordt geleverd op een disk met duidelijke handleiding en bestaat uit twee delen. Deel 1 is het programma zelf en deel 2 is het 'activeer-programma'. Deel 1 laadt zichzelf in het SRAM en blijft daar aanwezig totdat het SRAM wordt gewist. Wissen gaat door met de [ESC]-toets op te starten als de keuzeschakelaar in de linker positie staat—vreemd dat dat niet in de handleiding wordt vermeld—of doordat de batterijen leeg zijn of worden verwijderd. Het voordeel van het gebruik van SRAM is dat het programma permanent in de computer aanwezig is en dat het programma geen normaal RAM geheugen gebruikt. Dat de ingebouwde software niet tegelijkertijd is te gebruiken een nadeel. Dit is vooral lastig voor mensen die MSXView vaak gebruiken en dat zullen er, door de Engelse vertaling daarvan steeds meer zijn.

FS-A1GT

Het programma is speciaal ontworpen voor de GT en werkt daarop dan ook veruit het prettigst. Op de SRAMdisk D: worden AUTOEXEC.BAT, REBOOT.BAT en het activeerprogramma gezet, dat door de AUTOEXEC.BAT automatisch wordt gestart als de GT met de keuzeschakelaar in de linkerpositie wordt opgestart. Hierdoor is er geen vertraging bij het opstarten en heeft u de Europese karakterset en toetsenbordlayout altijd bij de hand.

FS-A1ST

De ST heeft geen SRAMdisk, waardoor het activeerprogramma telkens van disk moet komen om de Europese karakterset en toetsenbordlayout te gaan gebruiken. U kunt natuurlijk een zelf-startende disk maken—de handleiding legt dat uit hoe—maar echt handig: nee.

Keuzemenu

Het activeerprogramma bevat een keuzemenu, waar kan worden gekozen tussen een MSX- of een IBM-karakterset. Bij keuze voor MSX moet ook nog worden aangegeven of er al dan niet met een MSX-printer wordt gewerkt. Elke keer als u het programma gebruikt zult u deze keuze moeten maken. Hier is niet goed over nagedacht door de programmeur, want het is zeer irritant om telkens dezelfde keuzes te moeten maken. Het zou veel handiger zijn geweest als er parameters konden worden meegegeven bij het starten van de .COM-file. Die zou de gebruiker in AUTOEXEC.BAT zelf kunnen aanpassen.

Toetsenbordlayout

De nieuwe toetsenbordlayout is zoveel mogelijk gelijk aan die van de Europese MSX2-computers, maar wijkt op enkele plaatsen af. Ten eerste is er rekening gehouden met de opschriften op de toetsen, de aanhalingstekens zitten dus nog gewoon boven de 2. Ten tweede werden een aantal bijzondere karakters, zoals het hartje en de hoofdletter gamma, in verband met problemen met de key-boardmatrix verplaatst. Overzichten van de keyboardlayout voor de MSX-en IBM-karakterset staan op de disk en MAD levert afdruk op papier mee.

Ik heb het programma uitgebreid getest en kon geen fouten ontdekken. Omdat het programma in het SRAM zit is samenwerking met andere programma's geen enkel probleem. Het programma draait alleen onder DOS2, maar dat is denk ik niet echt een probleem. In het begin is het wel weer even wennen—ik typ nu al weer meer dan twee jaar op een Japans toetsenbord—maar na een tijdje blijkt vooral de dead key erg handig te zijn. De Europese karakterset vind ik minder belangrijk, aangezien ik het programma vooral voor TED gebruik en de Europese karakterset daar automatisch wordt ingeladen. De IBM-karakterset is nuttig als je een IBM-compatible printer hebt.

Concurrentie

Een programma dat ongeveer hetzelfde doet is EUROPEAN.TSR van Meusesoft. Dit is een Public Domain Mem-Man TSR die verkrijgbaar is bij diverse BBS'en. Het belangrijkste voordeel van de TSR is natuurlijk dat hij gratis is. Een ander voordeel is dat hij, in tegenstelling tot het programma van MAD, ook op Japanse MSX2+ computers bruikbaar is.

Maar die TSR heeft ook nadelen. Ten eerste is het een MemMan TSR, wat betekent dat eerst MemMan zal moeten worden geladen. Natuurlijk moet ook de TSR zelf worden geladen, waardoor de hele procedure, vooral voor GT-be-zitters, werkgeheugen in beslag.

De TSR draait overigens wel onder DOS1. Een ander verschil is dat je alleen in de tekstschermen de Europese karakterset krijgt. De toetsenbordlayout lijkt beter op een 'echt' Europees toetsenbord, maar daardoor zitten de al eerder genoemde foutjes door problemen met de keyboardmatrix er wel in. De tekens die bij het programma van MAD een andere plek hebben gekregen geven hier problemen.

Conclusie

Vooraf voor GT-bezitters is dit zonder meer een aanrader, al had de prijs wel iets lager gekund. Het menu is echt irritant, hopelijk komt er snel een nieuwe versie waarbij dit euvel is verholpen. Een goedkoop alternatief is de TSR van Meusesoft, die echter wel een aantal nadelen heeft.